

!! तमसो मा ज्योतिर्गमय !!

MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALÉ WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION

17 Mhada, Vijapur Road, Jule Solapur (MS) 413008

<https://www.mgdwcollege.com/>

2.4.5.2

**DOCUMENTARY EVIDENCE IN RESPECT OF EACH
RESPONSE SELECTED**

॥ देवता या न्यायप्रिय ॥

श्री बाबा भगवान् शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोलापूर संघर्षित
एम् एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संवर्तित

मातोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, जुळे सोलापूर
१७, म्हाडा, विजापूर रोड, जुळे सोलापूर ४१३ ००८ फोन : २३०५११३, २३०५११५ फॅक्स : ०२१७-२३०५११३
Shri Bai Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal Solapur Sanchalit
Affiliated by S.N.D.T. Women's University Mumbai

MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION, JULE SOLAPUR
17, Madha, Vijapur Road, Jule Solapur - 413008 Ph.: (0217) 2305113, 2305115 Fax : 0217-2305113
• Website : www.mgdwcollege.com • E-mail : matoshrigirijabal@gmail.com

✧ संस्थापक ✧ श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे ✧
✧ अध्यक्ष ✧ सौ. कोमल साळुंखे ✧
✧ सचिव ✧ श्री. अभिजित ढोबळे ✧

1. PREPARATION OF LESSON PLANS

Practical No 2: Preparation of Multimedia Presentation (Marks 20)

Objectives: After completing this practical the student teacher will be able to-

- prepare multimedia presentation.
- organize and analyze information for multimedia presentation.
- select appropriate Media for effective transaction of information.
- prepare multimedia presentation by considering learning styles of learners.

Nature of the Practical

In this practical student-teachers are expected to prepare multimedia presentation on any topic from their optional subjects.

- 1) Title slide including Name of the topic, name of student-teacher/s, and target group.
- 2) After title slide, one slide should contain the learning objectives of the topic
- 3) The topic selected should be presented through a series of at least 15 slides. The multimedia presentation should contain at least one of the following elements:
  - Images/photographs/graphs/ maps/ as per requirement of the topic
  - Video or movie clip
  - Animation
  - Sound (this could be a voice-over, background music or sound clips)
- 4) Content presentation slides should be followed by quiz/ questions for quick check of comprehension of target group
- 5) Last slide should contain references in the form of books/sites etc.

Practical No 3: Reflection on OER (Marks 15)

Objectives: After completing this practical the student teacher will be able to-

- search different Open Educational Resources (OER).
- categories various Open Educational Resources.
- access openly licensed documents and media that are useful for teaching, learning, and assessing as well as for research purposes.
- reflect on any one OER

This practical will help student-teachers to search different Open Educational Resources (OER). Through this practical it is expected that student-teachers should understand various categories of Open Educational Resources. This will help the student-teachers to access openly licensed documents and media that are useful for teaching, learning, and assessing as well as for research purposes. It is also expected that student-teachers should choose any one OER related to their school subjects and reflect on it. Each student-teacher should submit a report. The report should contain following points.

- Type of OER (Document/Presentation/Videos etc.)
- Relevance with school subject
- What new things I learnt from this OER?
- Effectiveness and usability of OER.How this OER will help me in teaching-learning process?
- What would I like to add in the OER.
- Critical analysis of OER

॥ देवता या न्यायप्रिय ॥

श्री बाबा भगवान् शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोलापूर संघर्षित
एम् एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संवर्तित

मातोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, जुळे सोलापूर
१७, म्हाडा, विजापूर रोड, जुळे सोलापूर ४१३ ००८ फोन : २३०५११३, २३०५११५ फॅक्स : ०२१७-२३०५११३
Shri Bai Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal Solapur Sanchalit
Affiliated by S.N.D.T. Women's University Mumbai

MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION, JULE SOLAPUR
17, Madha, Vijapur Road, Jule Solapur - 413008 Ph.: (0217) 2305113, 2305115 Fax : 0217-2305113
• Website : www.mgdwcollege.com • E-mail : matoshrigirijabal@gmail.com

✧ संस्थापक ✧ श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे ✧
✧ अध्यक्ष ✧ सौ. कोमल साळुंखे ✧
✧ सचिव ✧ श्री. अभिजित ढोबळे ✧

2. DEVELOPING ASSESSMENT TOOLS FOR BOTH ONLINE AND OFFLINE LEARNING

Marks: 100;Credits: 4; Hours: 60 for theory excluding hours to be spent by student teachers for completing assignments

Note: Figures in the bracket show hours for curriculum transaction

Module 1: Assessment and Evaluation (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives- After learning this module the student teachers will be able to-

- use assessment in constructivist paradigm for various purposes
- gain critical understanding of issues in evaluation practices
- become aware of key concepts such as, measurement, evaluation, test, examination, formative and summative assessment
- construct and use appropriate tools of evaluation

Contents:

1. Assessment and evaluation of learning in a constructivist paradigm (1)
2. Distinction between 'Assessment of Learning 'and 'Assessment for Learning '(1)
3. Purposes of assessment in a constructivist paradigm (2)
  - To engage the learners 'minds for further learning in various dimensions
  - To promote development in cognitive, social and emotional aspects
4. Critical review of current evaluation practices and their assumptions about learning and development (1)
5. Clarifying the terms (3)
  - Assessment, measurement, evaluation, test, examination
  - Formative and summative evaluation
  - Continuous and comprehensive assessment
  - Grading.
6. Tools of Evaluation - Written, oral and practical examinations, anecdotal records, Projects, home work and Assignments, participation in activities, Work sheets, Practical work, group discussions, port folio, open book test, Rubric, computer based examination (7)

Module 2: Examination Reform Efforts (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teachers will be able to-

- critically analyze various examination reforms in India
- give suggestions for improving quality of questions in exam papers
- use ICT in examination

Contents :

1. Examination reform efforts in India: (Discussion should cover analysis of recommendations, implementations and the emerging concerns) (10)
  - Secondary Education Commission (1952-53)
  - Kothari Commission (1964-66)

- National Policy on Education (1986) and Programme of Action (1992)
  - National Curriculum Framework (2005) developed for school education
2. Introducing flexibility in examination-taking requirements (1)
  3. Improving quality and range of questions in exam papers (2)
  4. Examination management (1)
  5. Role of ICT in examination (1)

Module 3: Data Analysis, Feedback and Reporting (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teachers will be able to-

- analyse and interpret data for drawing inferences
- use various types of feedback for improving learning
- develop and maintain a comprehensive and consolidated learner profile

Contents

1. Statistical tools (10)
  - Percentage, Frequency distribution Central tendency (concept and calculations)
  - Variation, Normal distribution, Percentile rank, Correlation (concept only)
  - Frequency polygon, bar diagram, Interpretation of Analysed data
2. Feedback as an essential component of formative assessment (3)
  - Use of assessment for feedback and for taking pedagogic decisions
  - Types of teacher feedback (written and oral)
  - Peer feedback
  - Place of marks, grades and qualitative descriptions
3. Developing and maintaining a comprehensive and consolidated learner profile (2)
  - Purposes of reporting: To communicate Progress and profile of learner
  - Basis for further pedagogic decisions

Module 4: Examination System and School-based Assessment (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teachers will be able to-

- Critically analyze impact of the prevailing examination system
- Evaluate impact of examination-driven schooling
- Evolve realistic, comprehensive and dynamic assessment procedures that are able to keep the whole student in view

Contents

1. Examination for gradation, social selection and placement (3)
2. Impact of the prevailing examination system on student learning and stakeholders (3)
3. Entrance tests and their influence on students and school system (2)
4. Impact of examination-driven schooling on pedagogy: Content-confined, Information focused Testing, Memory centric teaching and testing (4)
5. De-linking school-based assessment from examinations: Some possibilities and alternate Practices (1)

6. Dimensions and levels of learning to be assessed (Contexts of assessment: subject-related and learner-related) (2)
- Retention/recall of facts and concepts, Application of specific skills, Problem-solving, applying learning to diverse situations, Abstraction of ideas from experiences, Seeing links and relationships, Drawing Inferences, Analysis, Reflection
  - Initiative, Collaborative participation, Creativity, self-esteem, motivation

Assignments (25 Marks)

1. Prepare a frequency distribution table with raw score data and draw frequency polygon/ bar diagram (15 Marks)
2. Developing an achievement test with its Blue Print, Answer Key and Marks Distribution. (10 Marks)

References

1. Delpit, L.D. (1988). The silenced dialogue: Power and pedagogy in educating other people's children. *Harvard Educational Review*, 58(3), 280–299.
2. Delpit, L.D. (2012). *Multiplication is for white people: Raising expectations for other people's children*. The New Press.
3. Dweck (Eds.), *Handbook of competence and motivation* (pp. 15–30). Guilford Publications.
4. Glaser, R., Chudowsky, N., & Pellegrino, J.W. (Eds.). (2001). *Knowing what students know: The science and design of educational assessment*. National Academies Press.
5. Shepard, L.A. (2000). The role of assessment in a learning culture. *Educational Researcher*, 4–14.
6. Sternberg, R.J. (2013). Intelligence, competence, and expertise. In A. J. Elliot & C. S.
7. Stiggins, R. (2005). From formative assessment to assessment for learning: A path to success in standards-based schools. *Phi Delta Kappan*, 324–328.

॥ देवता नो न्यायमन ॥

श्री बाबा भगवान् शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोलापूर संघर्षित
एम् एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संवर्षित

मातोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, जुळे सोलापूर
 १७, म्हाडा, विजापूर रोड, जुळे सोलापूर ४१३ ००८ फोन : २३०५११३, २३०५११५ फॅक्स : ०२१७-२३०५११३
 Shri Bai Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal Solapur Sanchalit
 Affiliated by S.N.D.T. Women's University Mumbai
MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION, JULE SOLAPUR
 17, Madha, Vijapur Road, Jule Solapur - 413008 Ph.: (0217) 2305113, 2305115 Fax : 0217-2305113
 • Website : www.mgdwcollege.com • E-mail : matoshrigirijabal@gmail.com

✧ संस्थापक ✧ श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे ✧
 ✧ अध्यक्ष ✧ सौ. कोमल साळुंखे ✧
 ✧ सचिव ✧ श्री. अभिजित ढोबळे ✧

3. EFFECTIVE USE OF SOCIAL MEDIA/LEARNING APPS/ADAPTIVE DEVICES FOR LEARNING

Course 3 Critical Understanding of ICT

100 marks, 4 credits, Hours: 60 for theory excluding hours to be spent by student teachers for completing assignments

Note: Figures in the bracket show hours for curriculum transaction

Objectives: The student teacher will be able to-

- describe the changing pattern of education due to ICT.
- explain the challenges in integrating ICT in school education
- explain the software and its uses in Education
- apply the ICT strategies in Teaching Learning process

Module 1: Understanding and Executing ICT Education (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teacher will be able to-

- explain the Technological revolution & its impact on society.
- state the development of Educational technology.
- elaborate the concept, importance, meaning & nature of ICT.
- explain the Need of Information & Communication Technology.
- describe the changing pattern of education due to ICT.
- explain the challenges in integrating ICT in school education.
- use of the online facilities available for Communication

Content

1. Technological Revolution & its impact on society(1)
2. Development of Educational technology & shift from teacher centered to learner centered Education (2).
3. Concept, Importance, Meaning & Nature of Information & Communication Technology (2)
4. Need of Information & Communication Technology in Education (1)
5. Scope of ICT in Education: a) Teaching Learning Process b) Publications c) Evaluation d) Research e) Administration (3)
6. Challenges in integrating Information & Communication Technology in school education. (2)
7. Facilities available for Communication - E-mail, chat, online Audio-video conferencing, e-Library, websites. Google Applications (such as Google doc, Google Drive, map, alert, talk, translate, image, groups, calendar, drive) (4)

Module - 2: Understanding ICT in Education (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teacher will be able to

- explain the meaning and characteristics of Computer.
- operate various hardware devices.
- explain the software and its uses in Education.

Content:

1. Computer - Definition ,Characteristics & Types of Computer – Speed, Storage, Accuracy, Versatile, Automation, Diligence (3)
2. Hardware and uses.-(6)
  - Input devices - Key Board, Mouse, Scanner, Microphone, Digital camera.
  - Output devices - Monitor, Printer, Speaker, Screen image projector
  - Storage devices - Hard Disk, CD & DVD, Mass Storage Device (Pen drive)
  - ICT Tools-Touch screen, Personal Digital Assistants (PDA),Bar Code Readers, LCD Projectors, Game Pads and Joy Sticks.
3. Software's and its uses in Education. (6)
  - Operating System - Concept and function.
  - Application Software
    - Word Processors
    - Presentation software
    - Data management -Spread sheet
    - Content access software –Media Player,
    - Media development software-Image Editing Software

Module 3: Applying ICT to Enhance Teaching Learning Process & Evaluation (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teacher will be able to -

- analyze the teaching-learning as a communication process.
- apply the ICT strategies in Teaching Learning process.
- use of ICT in Teaching Learning
- explain the concept, need & uses of internet and intranet
- explain the advantage and disadvantage of social networking

Content

1. Viewing teaching-learning as a communication process. (4)
  - Development of communication skills & ICT skills (Information acquisition and information dissemination skills) to enhance learning
  - On demand examination, online examination.
2. Use of ICT in Teaching Learning – (6)
  - CAL - Computer Assisted Learning
  - Virtual Classroom through EDUSAT
  - M learning (ML)
  - Learning through: Educational Websites, e-books, Teacher Tubes & You Tubes.
3. Concept, need & uses of internet (1)
  - Search Engines - Concept and uses. (1)
  - Learning through: Blogs, Tweepers, WhatsApp , Teacher Tub & Face Book. Advantage and disadvantage of Social Networking like Face Book, Tweepers. (3)

Module 4: ICT & Changing Roles of Teacher (15) (Credit 1, Hours 15, Marks 25)

Objectives: After learning this module the student teacher will be able to-

- explain the role of teacher and student in teaching, evaluation, educational management, Classroom Environment & Infrastructure
- comply with the changing role of teacher due to ICT

Content

1. Paradigm shift in Education due to ICT content, with special reference to Curriculum, Role of Teacher, Role of student ,Methods of Teaching, Classroom Environment & Infrastructure , Evaluation procedure, Educational management.(4)
2. Role of teacher in following (11)
  - Cyber Law, Morals & Ethical issues - copyright, Plagiarism, Hacking, (1)
  - Computer Technology and Security- Computer Viruses, Theft of Information(1)
  - Student safety on the Net. (1)
  - Facilitator of learning, (1)
  - e-content developer, (1)
  - e-tutor (1)
  - Manager of learning activities, (1)
  - Mediator between learner & web resources (1)
  - Evaluator (1)
  - Researcher (2)

Assignments (Marks 25)

1. With the use of online survey tool (Survey Monkey,Online Forms by Google,Kwik Surveys) collect information about an educational problem and write a report.(15 Marks)
2. Visit Educational web sites, online videos and writing comment on usefulness related to a topic of interest and send comments by email to teacher educator and team leader student teacher. (10 Marks)

References

- Bettina S. T. Buchel; Palgrave (2001)Using Communication Technology: Creating Knowledge Organizations.
- Curtin,Dennies and others (2000) Information Technology the Braking wave ,New Delhi:Tata Graw-Hill Publication co.Ltd.
- Goel,Hemant Kumar (2010) ,Teaching of Computer.Merrut:Surya Publication
- Hunt Roger and other(1984) Computer and Commonsense .New Delhi: Printice hall of India Private Limited
- Jarice Hanson, Uma Narula;(1990)New Communication Technologies in Developing Countries. Lawrence Erlbaum Associates. London And New York.
- Mansfield Ron,(1994).Microsoft Office.New Delhi:BPB Publications

- Masani (1992) Rapid Revision in Computer in Computer System .Bombay :Educational Publisher
- Mayer Marlin Wertheimer,(1999), Computers in Future.New Delhi:Printice hall of India Private Limited
- Parekh,Harsha .(1999). Internet in the Scholarly Communication Process. Mumbai: Knowledge ware Association
- Sampat K. (1984).Introduction to Educational Technology.
- Vincent & Vincent (1985). Information Technology Further Education.
- William H. Dutton, Malcolm Peltu(1996.).Information and Communication Technologies: Visions and Realities Oxford University Press.

Websites

1. <http://3eeducation.org/3e-framework/dated/23/07/2015>
2. https://en.wikipedia.org/wiki/ADDIE_Model
3. <http://www.instructionaldesign.org/models/addie.html>
4. https://en.wikipedia.org/wiki/Application_software#Educational_software
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Image_editing
6. <http://www.quora.com/What-are-some-free-online-education-resources>

॥ देवता या न्यायप्रिय ॥

श्री बाबा भगवान् शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोलापूर संघर्षित
एम् एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संवर्तित

मातोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, जुळे सोलापूर
१७, म्हाडा, विजापूर रोड, जुळे सोलापूर ४१३ ००८ फोन : २३०५११३, २३०५११५ फॅक्स : ०२१७-२३०५११३
Shri Bai Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal Solapur Sanchalit
Affiliated by S.N.D.T. Women's University Mumbai
MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION, JULE SOLAPUR
17, Madha, Vijapur Road, Jule Solapur - 413008 Ph.: (0217) 2305113, 2305115 Fax : 0217-2305113
• Website : www.mgdwcollege.com • E-mail : matoshrigirijabal@gmail.com

✧ संस्थापक ✧ श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे ✧
✧ अध्यक्ष ✧ सौ. कोमल साळुंखे ✧
✧ सचिव ✧ श्री. अभिजित ढोबळे ✧

4. IDENTIFYING AND SELECTING/ DEVELOPING ONLINE LEARNING RESOURCES

(Credits 2, Total Hours 60, Marks 50)

Research Project aims to develop a research attitude among the students. By adopting scientific procedure students will be able to find out solution to the various educational problems. Moreover it will provide a background for the further in-depth. Students will be given detailed orientation about the purpose, meaning and procedure of research project. Research project can be survey or an experiment or document analysis. At this level research will be on small scale. The students have to submit handwritten report of about 8 to 10 pages including title, objectives, need of research, tools, program developed, data analysis, conclusions and educational implications.

Some Topics Suggested as examples

- Handwriting problem
- Home work
- Attendance
- Reading and writing
- Communication problem
- Disciplinary problem
- Problem to draw diagrams, graph etc.
- Hyper activeness
- Disinterest
- Highly reserved attitude
- Lack of confidence

The student teacher has to read a book/ article or/essay or /Research paper. The length of reading material should be at least 2000 words. She has to give oral presentation including summary of content. She has to relate her experiences /thoughts/opinions to the content. She also has to give critical comments, reflective thoughts on the content.

II -Preparation for constructivist teaching-learning (25 Marks)

This practical will be conducted through workshop mode. Orientation and demonstration will be given by teacher educators for each skill. These skills are **promoting interactions, conducting group discussion/group problem solving, providing scope for self expression and thinking, promoting self learning, facilitating understanding**. The student teachers will plan preparatory lessons under guidance of teacher educators. The student teacher has to practice following five lessons of 15 to 20 minutes duration per skill per subject. Each lesson carries 10 marks. Total 100 marks of two subjects will be converted into marks out of 50.

- 1. Promoting interactions:** The student teacher has to plan and conduct a lesson using interactions between student-teacher, student-student and student-media/material on the topic relevant to the subject.
  - Introduction by teacher
  - Scope for teacher-student interaction using questions/demonstrations
  - Scope for student-student interactions using activity sheets/pair and share/games/simulations/ role play
  - Use of Media/material to promote interactions
- 2. Conducting group discussion/group problem solving:** The student teacher has to plan and conduct a discussion/problem solving on the topic relevant to the subject.
  - Introduction by teacher
  - Making groups and assigning topics for discussion/problem solving, assigning roles to the students
  - Supervision during discussion/problem solving
  - Presentations by students
  - Summarizing points discussed and Concluding remarks by teacher
- 3. Providing scope for self expression and thinking:** The student teacher has to select a suitable topic, plan and conduct lesson using higher order questioning/ use of concept attainment model/ Use of inductive thinking model/ inquiry training model /activity of categorizing, problem solving/ brain storming And/ or providing opportunity for preparing slogans/poems/posters/writing stories or narrations/ participating in role plays
  - Introduction by teacher
  - Assigning topics for brain storming/preparing slogans/poems/posters/writing stories or narrations/ participating in role plays OR providing examples for concept attainment/inductive thinking OR presenting discrepant event for inquiry

- discussion/problem solving, assigning roles to the students
  - Presentations by students
  - Summarizing points discussed and Concluding remarks by teacher
- 4. Promoting self learning:** The student teacher has to prepare/select self learning material under the guidance of teacher educator. The student teacher has to promote self learning through use of printed self learning material/reading passages in textbook with set of questions/slide presentation/activity sheets/conducting experiments /completing worksheet with the help of observation of pictures, specimens, charts, maps etc
- Brief introduction and assignment of activity and material required by student teacher
  - Self learning by students with the help of printed self learning material/ slide presentation/activity sheets/ conducting experiments /observation of pictures, specimens, charts, maps etc./reading passages in textbook with set of questions
  - Quick feedback about comprehension through quiz/questions/activity sheet/concept mapping by students
- 5. Facilitating understanding:** The student teacher has to make efforts to facilitate understanding of new/complex content through Explanation/Demonstration/ presenting audio-visual aids.
- Brief introduction
  - Explanation through examples/Conducting demonstration/explanation through audio-visual aids
  - Quick checking of understanding through activity sheet/quiz/questions/concept maps

EPC 3: Learning to use Computer in Education (Computer Project)

EPC 3: Learning to use Computer in Education (Computer Project)

(Credits: 2, hours: 60, marks: 50)

Internal Marks: 50

Practical No 1: Review of an Educational Website (Marks 15)

Objectives: After completing this practical the student teacher will be able to-

- explore educational web resources
- decide authenticity of the information given on website
- analyze various categories and section given on website
- present analytical view points with regards to information provided on websites

Nature of the Practical

This is an age of information and information is available on one click. But all the information available on the websites is not authentic so while taking the information one must be very cautious. This particular practical will give an opportunity to teacher trainees to explore educational websites and analyze its content. Students are expected to review the information provided on website, also they are expected to present their analytical view points.

For the analysis of a website students should consider following aspects.

1. Catalogue organization and page layout.
2. Is the site's design aesthetically appealing?
3. Are the colours used harmonious and logically related?
4. Are the colour choices visually accessible? (For example high enough in contrast to assist the colour-blind and visually impaired in reading the site appropriately)
5. Is the design audience appropriate?
6. Is the website copy succinct but informative?
7. Does the copywriting style suit the website's purpose and 'speak' to its target audience?
8. Is the contrast between text and its background colours sufficient to make reading easy on the eyes?
9. Is text broken into small, readable chunks and highlighted using headings, sub-headings, and emphasis features where appropriate to assist in skimming?
10. Within articles, are there links to more detailed explanations of subjects, or definitions of jargon terms?
11. Frequency of updating of the website.
12. Usability, relevance and authenticity of the information provided on the website.
13. Quality of Images and videos provided on the website.
14. Opinion of the student on the basis of overall impact of the website.
15. Use of website for the visitors.

॥ देवता नो न्यायमन ॥

श्री बाबा भगवान् शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोलापूर संघर्षित
एम् एन.डी.टी. महिला विद्यापीठ मुंबई संवर्तित

मातोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, जुळे सोलापूर
१७, म्हाडा, विजापूर रोड, जुळे सोलापूर ४१३ ००८ फोन : २३०५११३, २३०५११५ फॅक्स : ०२१७-२३०५११३
Shri Bai Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal Solapur Sanchalit
Affiliated by S.N.D.T. Women's University Mumbai
MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION, JULE SOLAPUR
17, Madha, Vijapur Road, Jule Solapur - 413008 Ph.: (0217) 2305113, 2305115 Fax : 0217-2305113
• Website : www.mgdwcollege.com • E-mail : matoshrigirijabal@gmail.com

✧ संस्थापक ✧ श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे ✧
✧ अध्यक्ष ✧ सौ. कोमल साळुंखे ✧
✧ सचिव ✧ श्री. अभिजित ढोबळे ✧

5. EVOLVING LEARNING SEQUENCES (LEARNING ACTIVITIES) FOR ONLINE AS WELL AS FACE TO FACE SITUATIONS

Structure of Two-year B.Ed. Program (Revised Yearly Program From 2020-22)

Faculty name: Education,

Program Name: Bachelor of Education (B. Ed.)

(Two Years, Yearly Program W.E. From batch 2020-22)

First Year

Course Code	Course No	Title of the Courses	Total Hours	Cr	Internal	External	Total Marks
Perspectives in Education							
1001	1	Childhood and Growing Up	60	4	25	75	100
1002	2	Contemporary India and Education	60	4	25	75	100
1003	3	Critical understanding of ICT	60	4	25	75	100
1004	4.	Learning and Teaching	60	4	25	75	100
1005	5.	Language across curriculum	60	4	25	75	100
Pedagogic Studies							
6:Subject Education I			60	4	25	75	100
1101	6:1	English Language Education					
1102	6:2	Gujarati Language Education					
1103	6:3	Hindi Language Education					
1104	6:4	Marathi Language Education					
1105	6:5	Sanskrit Language Education					
1106	6:6	Urdu Language Education					
1107	6:7	Mathematics Education					
1108	6:8	Commerce Education					
7: Subject Education II			60	4	25	75	100
1109	7:1	Book Keeping and Accountancy Education					
1110	7:2	Economics Education					
1111	7:3	Geography Education					
1112	7:4	History Education					
1113	7:5	Social Science Education					
1114	7:6	Science and Technology Education					
1115	7:7	Music Education					

Course Code	Course No	Title of the Courses	Total Hours	Cr	Internal	External	Total Marks
Enhancing Professional Capacities							
1301	EPC1	Skill Development Program I. Micro-teaching II. Integration Lesson	60	2	25 25		50
1302	EPC2	Teaching -learning Competency I. Reading and Reflecting on Texts II. Preparation for constructivist teaching-learning	60	2	25 25		50
1303	EPC3	Learning to use computer	60	2	50	-	50
1304	EPC 4	Understanding the Self	60	2	50	-	50
1305	EPC 5	Drama and Art in Education	60	2	50	-	50
Engagement with Field							
1401	EWF 1	Practice Teaching (4 Lessons)	60	2	50	- -	50
TOTAL (Theory +Practical)			780	40	475	525	1000

Second Year

Course Code	Course No	Title of the Courses	Total Hours	Cr	Internal	External	Total Marks
Perspectives in Education							
2008	8	Assessment for Learning	60	4	25	75	100
2009	9	Knowledge and Curriculum	60	4	25	75	100
2010	10	Creating an Inclusive School	60	4	25	75	100
2011	11	Gender, School and Society	60	4	25	75	100
Optional Course							
			60	4	25	75	100
2201	12:1:	Peace Education					
2202	12:2:	Guidance and Counselling					
2203	12:3:	Sustainable Development					
2204	12:4:	Human Rights Education					
Enhancing Professional Capacities							
2306	EPC6	Research Project	60	2	50	-	50
2307	EPC 7	Portfolio	60	2	50	-	50
Engagement with Field							
1402	EFW 2	Practice Teaching (12 Lessons) and Internship (20 Weeks)	480	16	400	-	400
		TOTAL (Theory +Practical)	900	40	625	375	1000

Note :

Optional Courses in Second Year: Peace Education/ Guidance and Counselling/Sustainable development/ Human Right Education can be offered by students from other faculty in choice-based system.

!! तमसो मा ज्योतिर्गमय !!

MATOSHRI GIRIJABAI DHOBALÉ WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION

17 Mhada, Vijapur Road, Jule Solapur (MS) 413008

<https://www.mgdwcollege.com/>

2.4.5.1

**SAMPLE EVIDENCE SHOWING THE TASKS CARRIED OUT
FOR EACH OF THE SELECTED RESPONSE**

मानोश्री गिरीजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

* नाव :- कु. सुषमा अणवान जाधव.

पट क्र. :- 16 वी. पुढ. प्रथम वर्ष

* विषय :- माहिती अप्रेषण आणि नेत्रजान

* मार्गदर्शक :- प्रा. वीद्येश्वर शर

* प्राचार्य :- डॉ. प्रा. नरफ मंडम

* धन :- 2022-2023.

(Handwritten signature)

प्रश्नावली तयार

करण्याच्या पायऱ्या: —

- प्रश्नावली तयार करण्याच्या पायऱ्या खालील प्रमाणे: —

Go to Chrome → [Go to Google.com]
 Go to google forms.

Un Title Form
 Go to Untitled description

Go to Untitled question
 Go to option

Go to add another question (2nd question)
 Go to P. (add 3rd question)

Go to send Form
 Go to share

Go to response
 Go to print

Go to Link.

Link: — <https://forms.gle/AqoFu4DmT5r1mZkpF8>

Link [लिंक]

कोरोना कळात ऑनलाईन शिक्षण घेत असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना योग्या अडचणींचा अभ्यास या संश्लेषकरीता अनुबलेच्या प्रवनावलीच्या उत्तरांसाठी अपलोडनाकरीता खालील लिंक create करावी केली. ती पुढीलप्रमाणे :-

[https:// forms. gle /AqoFu4DmY5MmZkpf8](https://forms.gle/AqoFu4DmY5MmZkpf8)

प्रस्तुत लिंक वर click करताच त्याच प्रवनावली प्रकट होते

विद्यार्थ्या
ना

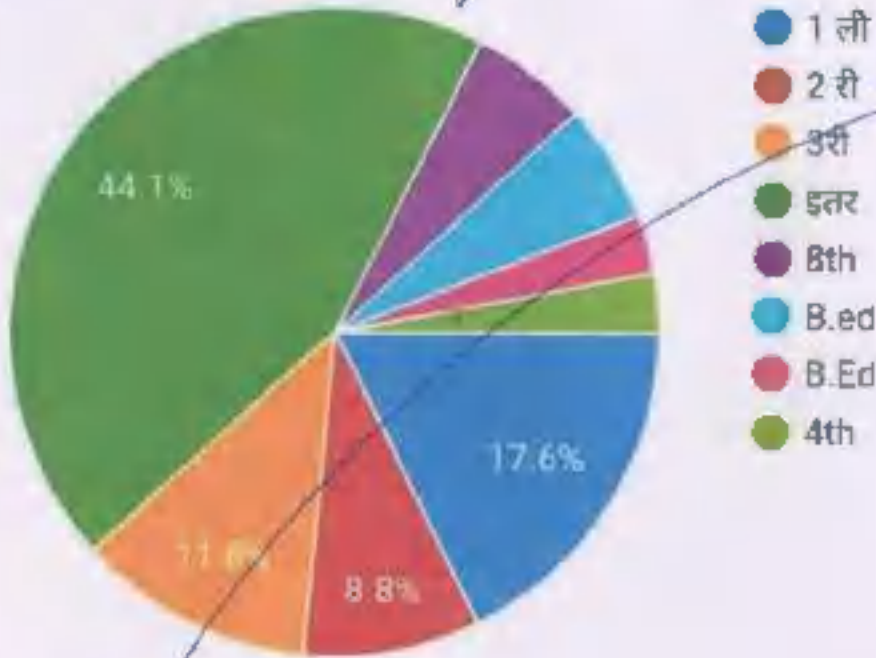
दिनेषु

प्रतिशब्द

1) तुम्ही कोणत्या इयत्तेत शिकित आहात?

Copy

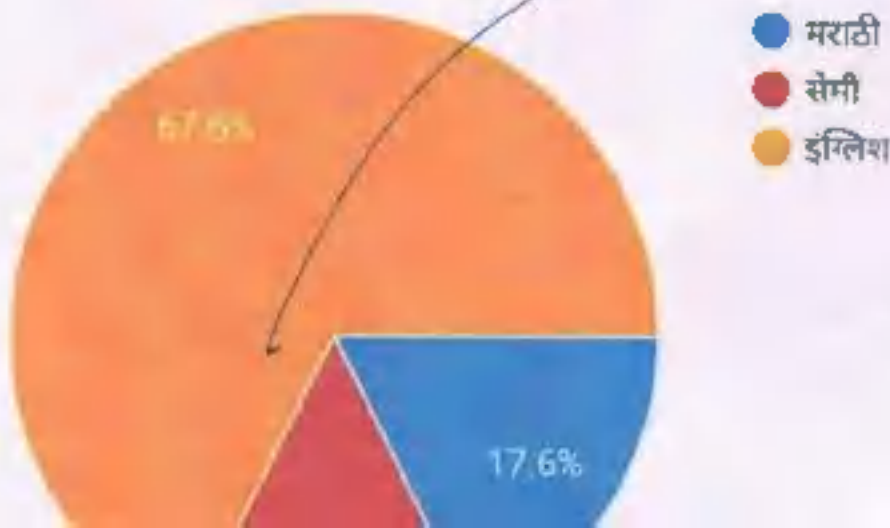
34 responses

2) तुमचे शिक्षणाचे माध्यम कोणते आहे?

Copy

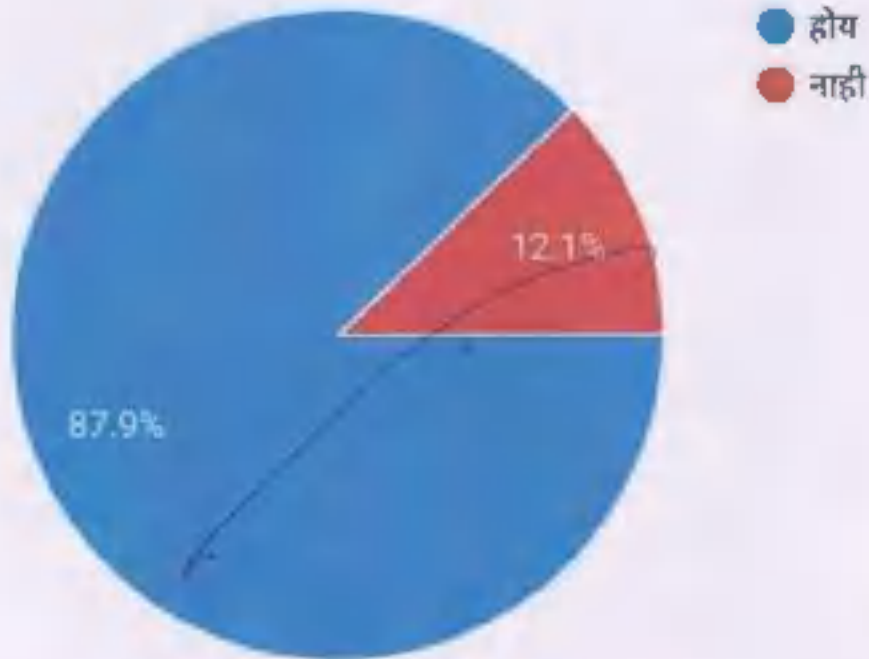
34 responses

3) तुम्ही ऑनलाईन शिक्षण घेतले का?

Copy

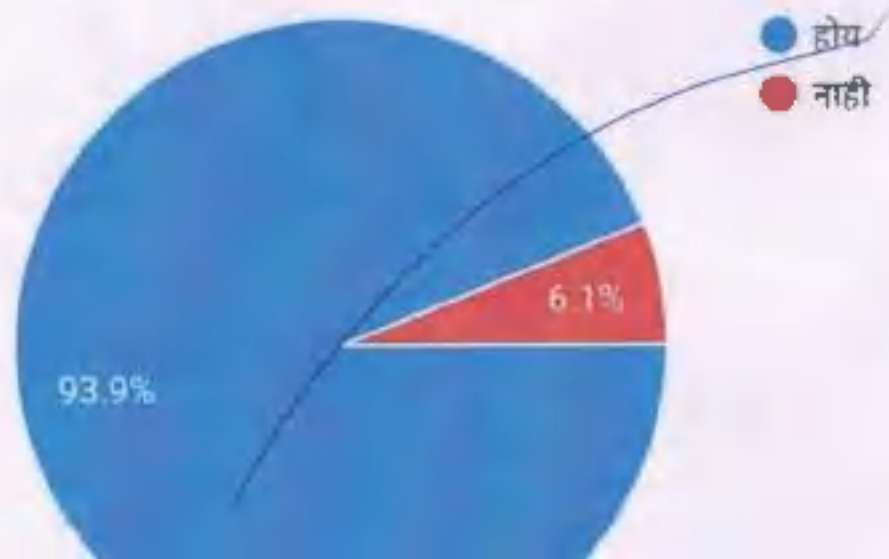
33 responses

4) आपणाकडे स्मार्ट फोन उपलब्ध होता का?

Copy

33 responses

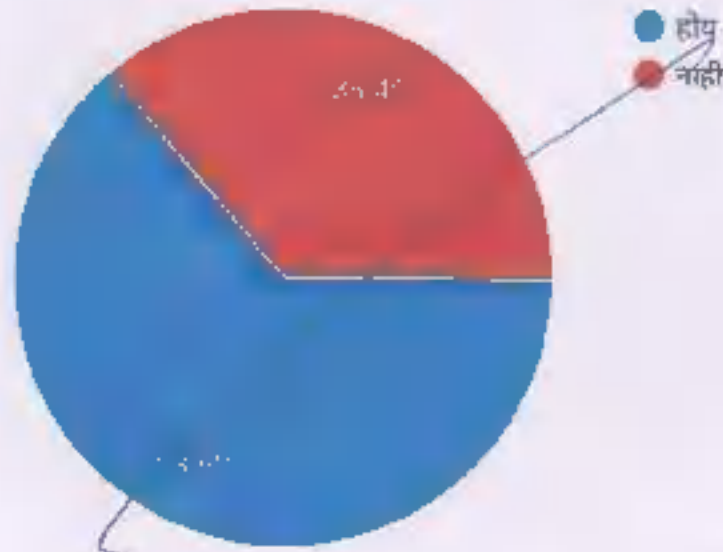

5) आपणाकडे लॅपटॉप असेल तर त्याचा उपयोग ऑनलाईन शिक्षणासाठी केला का?

Copy

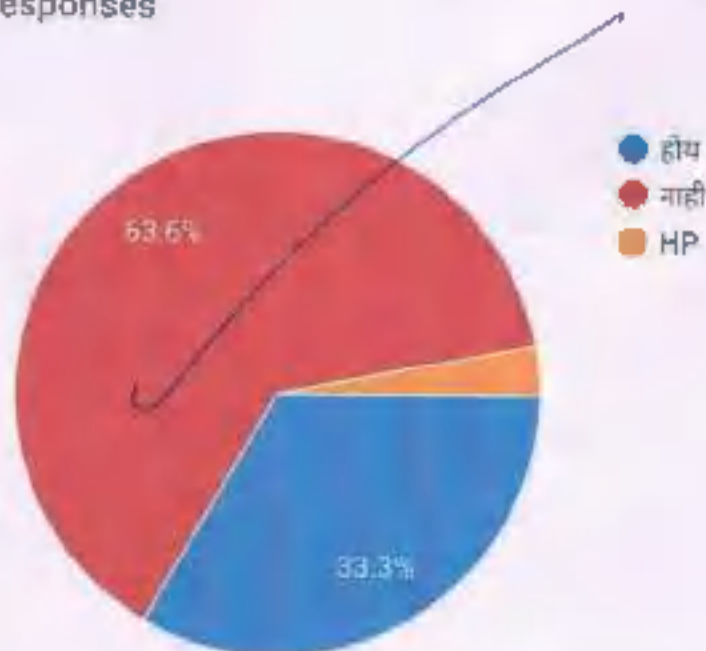
33 responses

6) कोणता मोबाईल/लॅपटॉप घ्यावा याविषयी कोणत्या अडचणी आल्या का?

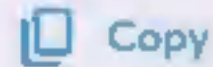
Copy

33 responses

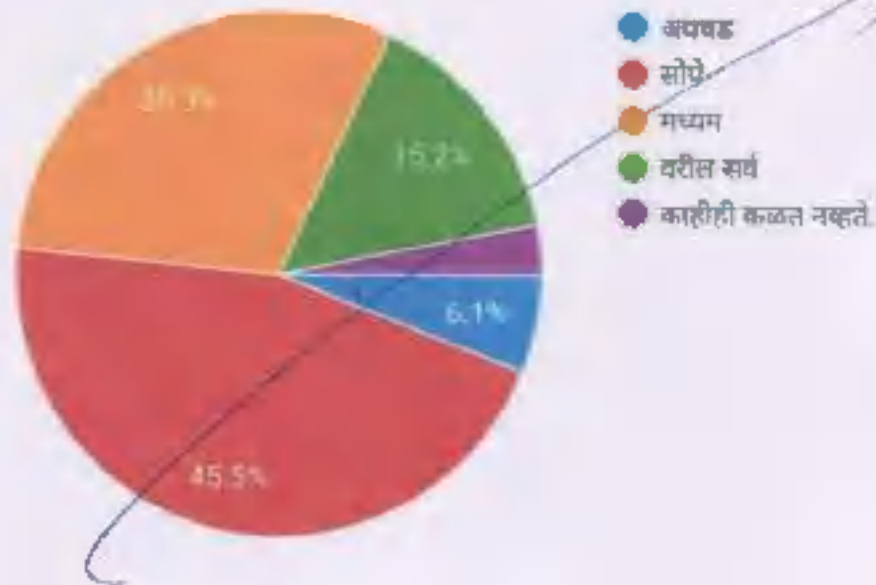

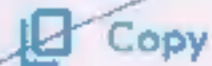
7) स्मार्ट फोन शिकण्यात कोणत्या अडचणी आल्या का?

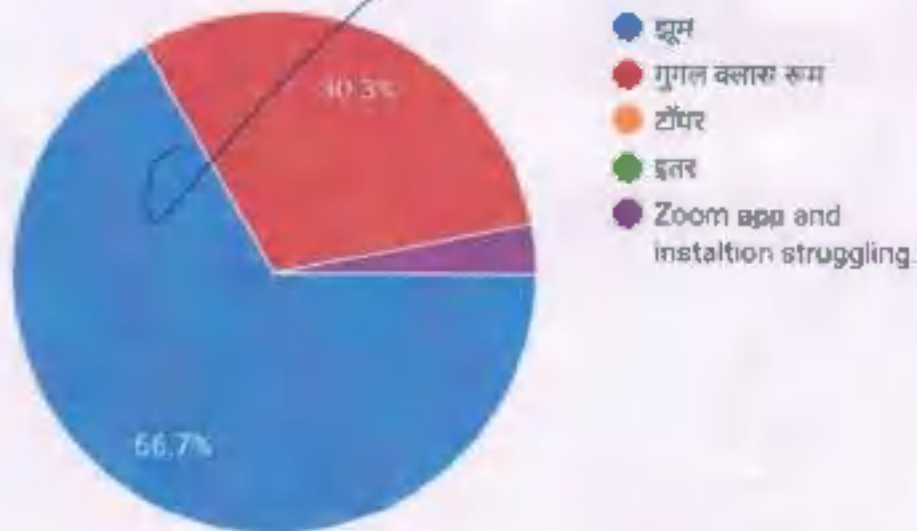
33 responses

8) ऑनलाईन शिक्षणासाठी कोणत्या ॲपचा वापर केला?

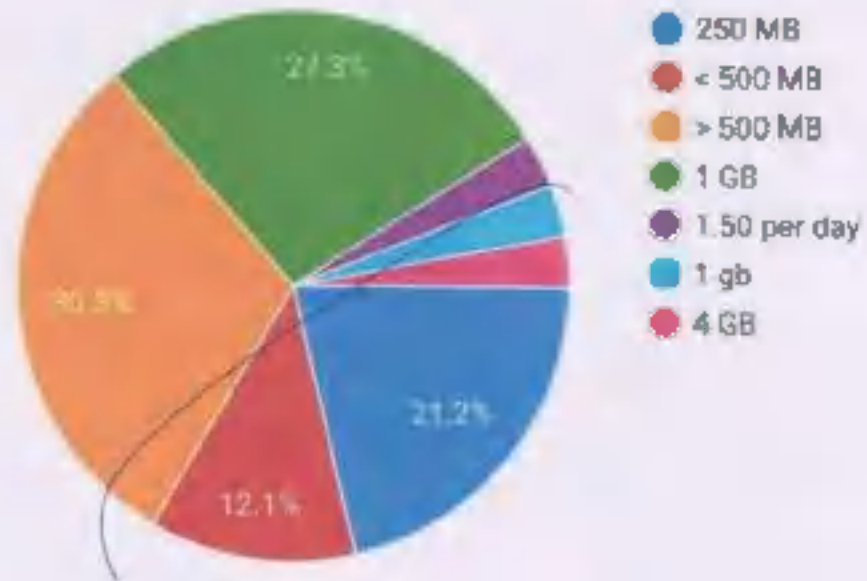
33 responses

9) त्या ॲपसाठी ताशी किती डाटा लागला?

Copy

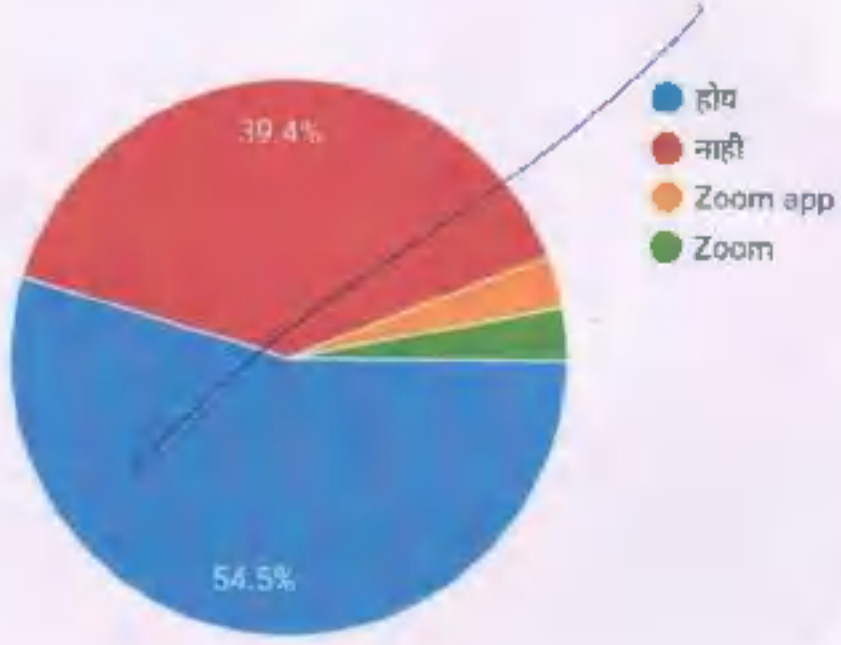
33 responses

10) ॲपचा वापर ऑनलाईन शिक्षणासाठी करताना अडचणी आल्या का?

Copy

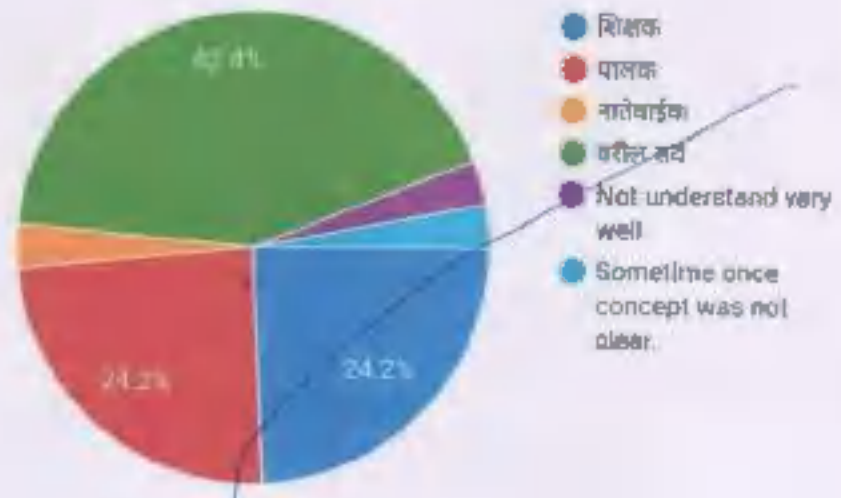
33 responses

11) ऑनलाईन शिक्षणात कोणाची मदत घेतली का?

Copy

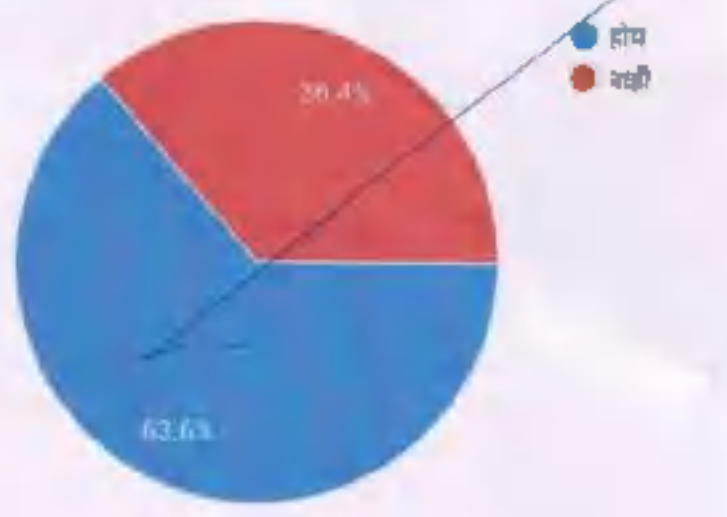
33 responses

12) ऑनलाईन शिक्षणामध्ये मोबाईल किंवा लॅपटॉप वापरताना डाटा संपला वगैरे अशा प्रकारच्या अडचणी आल्या का?

Copy

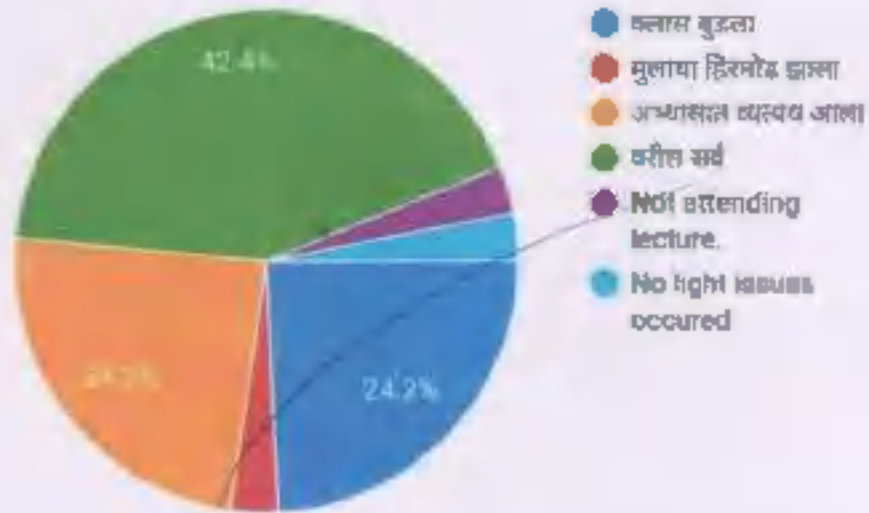
33 responses

13) लाईट गेली असेल तर त्याचा काय परिणाम झाला?

Copy

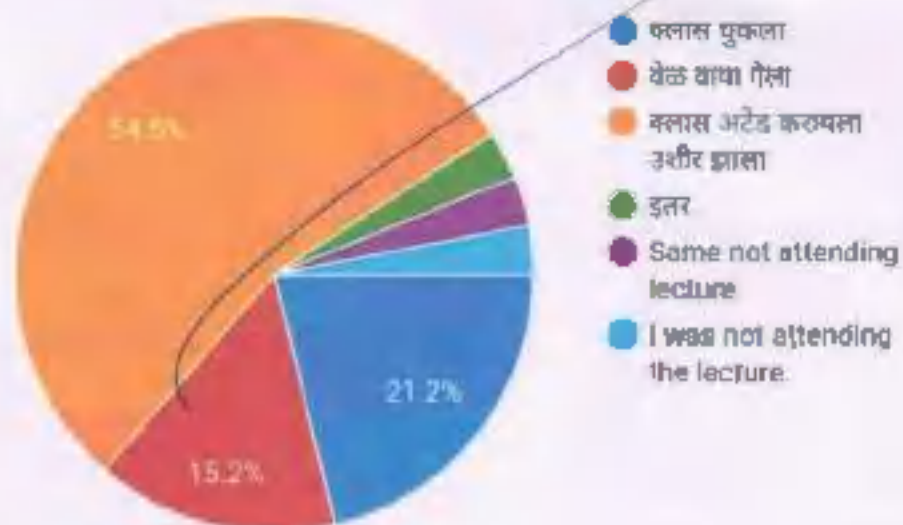
33 responses

14) मोबाईलचे चार्जिंग संपले असेल तर मग काय परिणाम झाला ते सांगा?

Copy

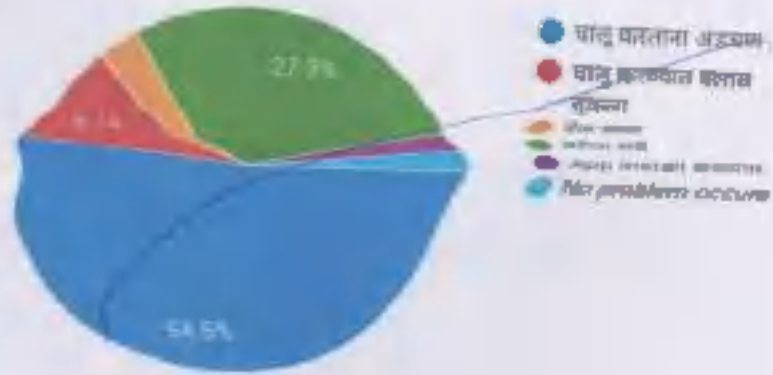
33 responses

15) ऑनलाइन शिक्षणात क्विज मिनिंग द्वारे क्लास अटेंड करताना कोणत्या समस्या जाणवल्या?

Copy

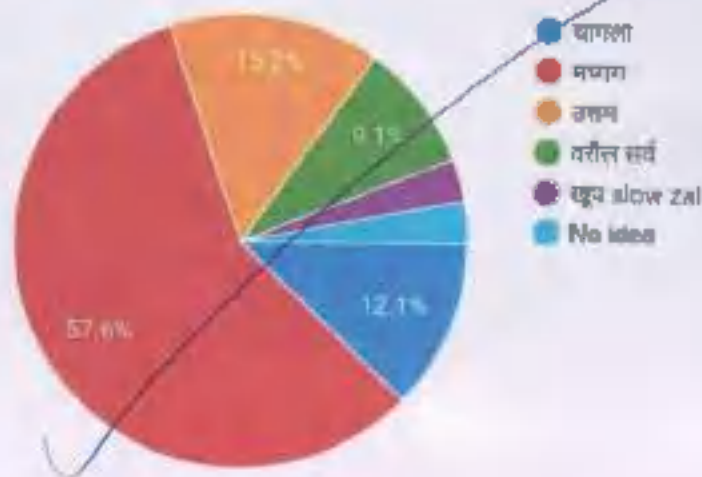
33 responses

16) विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीवर कसा परिणाम झाला?

Copy

33 responses

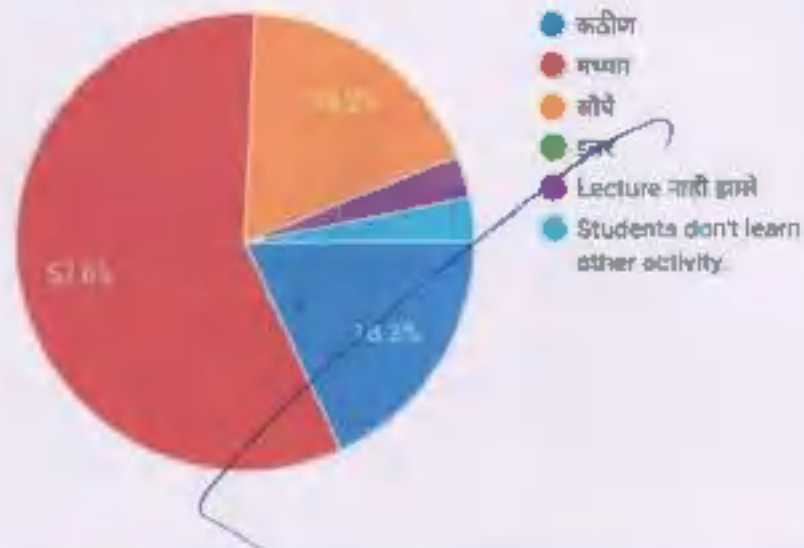

17) शिक्षणावर काय परिणाम झाला?

Copy

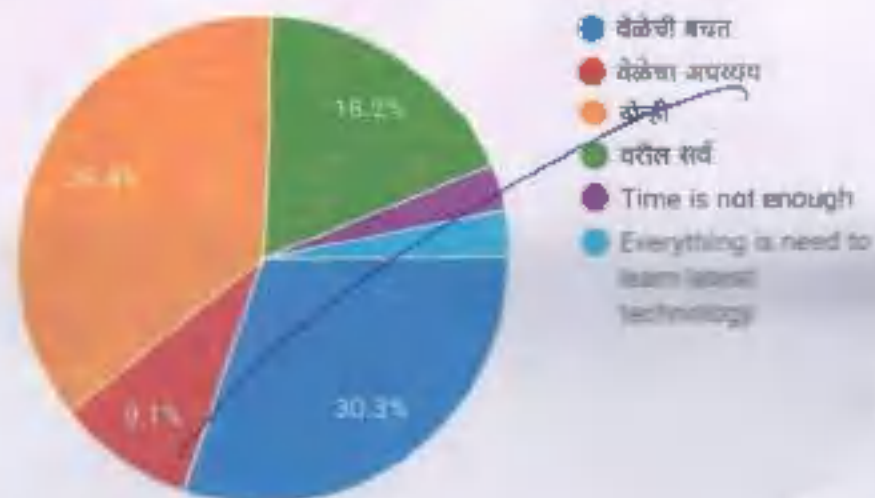
33 responses

18) ऑनलाईन शिक्षणात वेळेविषयी काय अनुभव आले?

Copy

33 responses

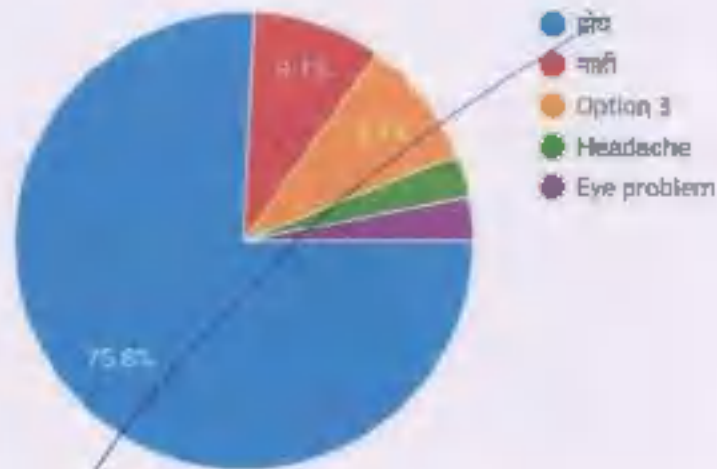

19) ऑनलाईन शिक्षणात मोबाईलच्या अतिवापरामुळे कोणते तोंटे झालेत?

 Copy

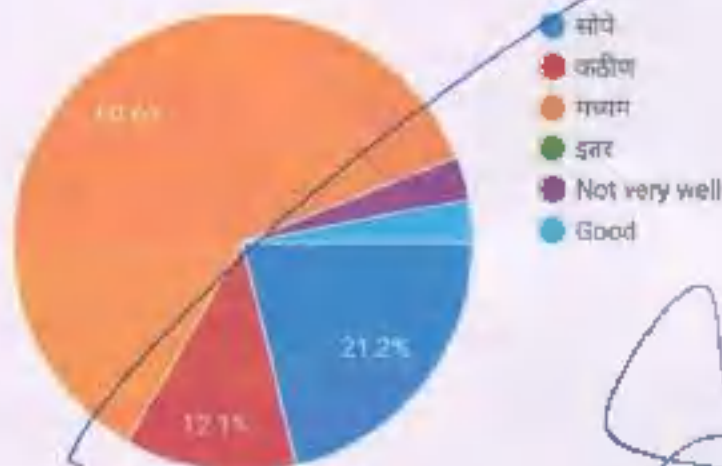
33 responses

20) ऑनलाईन शिक्षण हे कशा पद्धतीचे होते आपले मत मांडा ?

 Copy

33 responses

Handwritten signature and date:
 29/4/2022

निष्कर्ष

मी केलेल्या सर्वेमध्ये एकूण 33 जणांनी फॉर्म भरून प्रतिसाद दिला. यामध्ये काही मुली होत्या तर काही प्रमाणाने मुले होती. विविध जातीचे विद्यार्थी यात सहभागी होते.

1) 33 जणांपैकी इयत्ता 9वी चे 18.2% विद्यार्थी होते, इयत्ता 12वी चे 9.1%, इयत्ता तिसरीचे 12.1%, तर इतर इयत्तेचे 45.5% विद्यार्थी आणि विद्यार्थी यांचा ऑनलाईन शिक्षणात समावेश होता.

2) मराठी माध्यमचे 15.2% विद्यार्थी होते, शेमीचे 15.2% आणि इंग्लिश माध्यमाचे 69.7% विद्यार्थी ऑनलाईन शिक्षण घेतले.

3) 33 जणांपैकी 87.9% विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन शिक्षण घेतले तर 12.1% विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन शिक्षण घेतले नाही.

4) ऑनलाईन शिक्षण घेण्यासाठी 98.9% व्यक्तींकडे स्मार्ट फोन उपलब्ध होता तर 6.1% व्यक्तींकडे स्मार्ट फोन नव्हता.

3] 68.6% जणांनी ऑनलाईन शिक्षणासाठी लॅपटॉपचा उपयोग केला तर 36.4% जणांकडे लॅपटॉप नव्हता.

4] ऑनलाईन शिक्षणासाठी कक्षा व कोणत्या पद्धतीने ह्याचा याविषयी 33.3% जणांना अडचणी आल्या आणि 63.6% जणांना अडचणी नाही आल्या.

5] त्याचबरोबर स्मार्ट फोन शिकण्यात 45.5% जणांना सोपे गेले तर 6.1% जणांना अवघड गेले 30.3% जणांना मध्यम तर 15.2% जणांना सर्वच प्रकारच्या अडचणी आल्या. फक्त थोड्याच जणांना काहीही समजत नव्हते.

6] झूम अॅपचा सर्वात जास्त म्हणजे 66.7% जणांनी ऑनलाईन शिक्षणासाठी वापर केला. गूगल क्लास रूमचा 30.3% तर यावरून समजते की झूम अॅपचा जास्तीत जास्त वापर केला.

7] अॅपसाठी जास्तीत जास्त >500MB डेटाचा वापर करण्यात आला त्यानंतर 1GB डेटा 27.3% जणांनी वापर केला 250MB, 21.2% जणांनी तर <500MB, 12.1% जणांनी ऑनलाईन शिक्षणासाठी विविध प्रकारच्या डेटाचा उपयोग केला.

10] ऑनलाईन शिक्षणासाठी ऑपचा वापर करणाऱ्या 39.4%. जणांना अडचणी आल्या नाहीत पण 54.5% जणांना अडचणी आल्या.

11] ऑनलाईन शिक्षणात 24.2% जणांनी शिक्षकांची मदत घेतली. 24.2%. पालकांची देखील मदत घेतली तर शिक्षक, पालक, नोन्वॉइक या सर्वांचीच मदत 42.4% जणांची घेतली.

12] ऑनलाईन शिक्षण घेऊनाना डारा संपला वर्गरे अशा प्रकारच्या अडचणी 63.6% जणांना आल्या तर 36.4% जणांना अडचणी आल्या नाहीत.

13] जाईट गेल्यामुळे 24.2% जणांच्या क्लास बुडाला, 24.2% जणांच्या अभ्यासात व्यत्यय आला. सर्व प्रकारच्या अडचणी 42.4% जणांना आल्या.

14] चार्जिंग संपल्यामुळे 54.5% जणांच्या क्लास अटॅड करायला उशीर झाला. 21.2% जणांच्या क्लास बुडाला. 15.2% जणांच्या वेळ वाया गेला.

15] क्लास अटॅड करायला 54.5% जणांना यत्न करताना अडचणी आल्या. 9.1% जणांच्या क्लास सुकला. 27.8% जणांना सर्व प्रकारच्याच अडचणी आल्या.

16] 57.6% विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीवर मध्यम स्वरूपाचा परिणाम आला. 12.1% जणांना चांगला परिणाम तर 15.2% जणांना हातमू परिणाम आणि 9.1% जणांना वरील सर्व प्रकारचे परिणाम जाणवले.

17] शिक्षणावर 57.6% मध्यम परिणाम आला, 18.2% जणांना कठीण परिणाम तर 18.2% जणांना सोपा परिणाम जाणवला.

18] ऑनलाईन शिक्षणात 30.3% वेळेची बचत होते असे जाणवले, 9.1% जणांना वेळेचा उपव्यय, 36.4% जणांना बचत, अपव्यय दोन्ही प्रकारचा तर 18.2% वरील सर्व वेळेविषयी अनुभव आला.

19] मोबाइलच्या अतिवापरासमुळे 75.8% जणांना तोंट जाणवले तर 9.1% नाही ही तोंटा आला.

20] ऑनलाईन शिक्षण हे मध्यम पद्धतीचे होते असे 60.6% जणांना वाटते तर 21.2% जणांना सोपे पद्धतीचे वाटते तर 12.1% जणांना कठीण वाटते.

संदर्भ ग्रंथ सूची

या प्रकल्प पुतीसाठी खालील संदर्भ-
ग्रंथ सूचीचा वापर केला.
खालीलप्रमाणे : _____

■ लिंक [Link] : _____

<https://forms.gle/AQoFu4DmY5MmZkpF8>

समाशेष

२० कोरोना काळत ऑनलाईन शिक्षण घेत
असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणींचा
अभ्यास

या प्रकल्पा अंतर्गत विविध प्रकारच्या
अडचणी दिल्या. यामुळे बऱ्याच विद्यार्थी हे
योग्य पद्धतीने शिक्षण घेण्यात असमर्थ ठरले.
कितीक विद्यार्थ्यांना बऱ्याच समस्यांना सामोरे
जावे लागले. कितीक विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक
नुफसान झाले हे आपण पाहिले.

असे होऊ नये यासाठी विद्यार्थ्यांना
नक्की कोणत्या स्वरूपाच्या अडचणी येवू शकतात
याची पूर्वकल्पना मिळाली हीच अपेक्षा.

याचा नक्कीच पुढील वेळीस काहीतरी
उपयोग होईल.

* आभार *

प्रत्येक कार्यक्रम असो वा कोणताही समारोह असो त्याचा शेवट हा आभार या कृती शिवाय पूर्ण होत नाही.

त्यापुढी या प्रात्यक्षिकाच्या वेवटी आभार ही गरजेचे आहेत.

म्हणजे ही "कोरोना काळात ऑनलाईन शिक्षण देत असणाऱ्या अडचणींचा अभ्यास" करताना आलेल्या अडचणी, समस्यांची गरज, महत्त्व, उद्दीष्टे, व्याप्ती आदि मर्यादा, प्रश्नावली, लिंक हे सर्व ठरवण्यात अनमोल भागिदारी आभार ते म्हणजे प्रा. शेख सर व प्रा. डॉ. नदाक मैडम यांचे ह्या दोघांची शतशः मी त्रुटी आहे.

धन्यवाद -----

धन्यवाद ----

धन्यवाद!

**MATOSHRI GIRIJABAI DHOBLE
WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION
JULE SOLAPUR
B.ED.PART -1**

Enhancing professional Capacities (EPC-)

**LEARNING TO USE COMPUTER
IN EDUCATION**

Name of Student :- Sushama Bhagwan Jadhav.

Roll No :-

16

Guidance Teacher :- *Prof. Sheikh T.S.*

Prof. Gurus D.F

Principleal

:- *Dr. Madaf S.G*

B.Ed 2022-23

Topic :

“एका शैक्षणिक
संकेतस्थळांचे
शमिद्धाण”

“Review of
An Educational
Website”

Topic -

Page 2

Date

NALDC.gov.in
index.php/en/

या संकेतस्थळाची
निवड

Sign

Topic:

वेब पेजचे आरेखन

naac.gov.in/index.php/en/

या जैविक स्थळाची मी या प्रकल्पा-
साठी निवड केली. या वेबसाइटमध्ये भारतातील
जगातील सर्वात मोठी आणि वैविध्यपूर्ण शिक्षण
प्रणाली आहे. स्वातंत्र्य, व्यापक विस्तार, वाढलेली
स्वायत्तता आणि नवीन उदयोन्मुख क्षेत्रांमध्ये कार्य-
क्रमांच्या परिचय यामुळे उच्च शिक्षणाची गुणवत्ता
आणि प्रामाणिकता यावर व्यापक चिंता निर्माण
आली आहे. या चिंतांचे निराकरण करण्यासाठी,
राष्ट्रीय शिक्षण बोर्डाने [NPE, 1986] आणि कृती
कार्यक्रम [POA, 1992] ने द्याशासाठी द्याशात्मक
योजना स्पष्ट केल्या आहेत. स्वतंत्र राष्ट्रीय मान्यता
संजनेची स्थापनेची वकिली केली आहे परिणामी,
राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि मान्यता परिषद [NAAC] ची
स्थापना 1994 मध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोग
[UGC] ची स्वायत्त संस्था म्हणून बंगळूर येथे
मुख्यालयासह करण्यात आली.

Topic:

◆ या वेबपेजचे आरेखन खालीलप्रमाणे —

Header

Image

Text

Footer

◀ वेब साइटची डिझाइन ▶

अतिशय आकर्षक व या प्रकारची या वेबसाइटची डिझाइन बनवली गेली आहे. अगदी पाहता क्षणी वारते, की, ही एक वैश्विक वेबसाइट आहे.

डि
झा
न

★ चित्रे: → भारताचा नकाशा याने वापर करून अगदी आकर्षक असा डिझाइन केलेला आहे. शिवाय मुख्यालयीन व आकर्षक अशी इमारतीचा फोटो देखिलेला आहे.

★ आकृति: → गूगल आयनाहूनी चौकोनात मुख्यालयाची इमारत देखिलेली आहे.

★ अक्षरांचा: → अगदी थपट व आकार सुटसुटीत आणि महान वाचण्यायोग्य अशा अक्षरांचा आकार बनवलेला आहे.

★ Audio - Video चा वापर: → NAAC Documentary चा youtube video दिलेला आहे.

वेबसाइटची इंग्रजी

वेबसाइटची आकर्षकता वाढवण्यासाठी योग्य इंग्रजी इंग्रजी वापरलेली आहे. निळा, लाल, पांढरा आणि हिरव्या, काळा यांचा योग्य वापर केलेला आहे. त्यामुळे वेबपेज अतिशय आकर्षक आणि उठावदार असे दिसते.

पाहता क्षणीच सुखवातीला निळा, त्यानंतर पांढरा आणि त्यातच लाल-पांढरा अशा इंग्रजीच्या भारताचा नकाशाचे मुख्य चिन्ह म्हणून वापरले गेलेले आहे.

त्यानंतर खाली NAAC ची मुख्य झारत आणि गडद निळा रंग आणि त्याची खाली पांढरा रंगावर काळ्या रंगाने WELCOME TO NAAC असे लिहिलेले आहे.

अशा विविध आकर्षक इंग्रजी वापर केलेल्यामुळे इंग्रजी ही योग्य प्रकारे वापरली गेली आहे.

Topic:

Date:

वेबसाइटमधील माहितीशी संबंधीन घटक-

Lay out या search menu वार ग्रॅफि
touch केले की, आपल्याला जी माहिती हवी आहे
ती आपल्यासमोर प्रस्तुत होते.

त्याचबरोबर NAAC विषयी आणि
त्यांच्या कामाविषयी सर्वच माहिती आपल्याला
पहायला मिळेल. त्यांचे सर्व कामकाज कुशा पद्धत-
तीने चालते याची सर्व स्पष्टपणे माहिती दिलेली
आहे.

Audio - video या वापर करून देखील
माहिती अचूक करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

Topic:

Date:

वेबसाइटचे आंतरक्रियात्मक स्वरूप :-

आंतरक्रिया म्हणजे जसे
जागतिक वेबल की, माहितीची देवाण-घेवाण
NAAC.gov.in/index.html या संकेतस्थळा वेट दिव्याथ
आपल्यासमोर त्या वेबसाइटचे होम पेज / मुख्यापृष्ठ
येते.

आच्या search बार वर प्लिक
केले की, ती वेबसाइट शैक्षणिक दृष्ट्या क्वाप्रफार
उपयोगाची आहे हे दिसते.

माहिती आपल्या डेव्हासमोर उभी राहते.
Video चा वापर करून सर्व

Topic :

Date

वेबसाइटचे वाचनात्मक स्वप्न

• NAAC तिच्या अनवरत कौन्सिल [GC] आणि कार्यकारी समिती [EC] मार्फत कार्य करते ज्यात शैक्षणिक प्रशासक, स्योरणफर आणि भारतीय उच्च शिक्षण प्रणालीच्या सर्व-संश्लेषणमधील वरिष्ठ शिक्षण-कर्मचाऱ्यांचा समावेश होतो.

NAAC ⇒ राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि प्रमाणन परिषद [इंग्रजी: National

Assessment and Accreditation Council किंवा NAAC] ही अशी संस्था आहे जी उच्च शिक्षण,

इतर शैक्षणिक संस्थांचे मूल्यांकन आणि मान्यता देणारी संस्था आहे. मूल्यांकन आणि मान्यता याद्वारे कोणत्याही शैक्षणिक संस्थेचा दर्जा आणि शैक्षणिक गुणवत्ता ओळखला जातो.

12
G Select Language ▼

तुम्हाचे दर्जे उच करु आणि शैक्षणिक नेतृत्व प्रस्थापित करा

अ. ए. A+ ≡ स्क्रीन ✉

लॉगिन करा

दुत दुवे ≡

रीडर

National Assessment and Accreditation Council

An Autonomous Institution of the University Grants Commission

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद्

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान

शोधा...

NAAC मध्ये आपले स्वागत आहे

Topic

वेबसाइटचे स्कीमिंग स्वरूप

या वेबसाइटवर दिलेल्या माहितीची विश्वसनीयता तूपासण्याची गरजच नाही. कारण ह्या वेबसाइटचे copy right हे RTI असते.

यावर दिलेली माहिती, व्युत्पन्न, सुचना सर्व खरे असतात. शिवाय माहिती वास्तव्य उपकरणे केली जाते.

नविन माहितीची notification new या वारीय माध्यमाने दिली जाते.

Topic

Page 11

Date

हायपरलिंक उपलब्धता

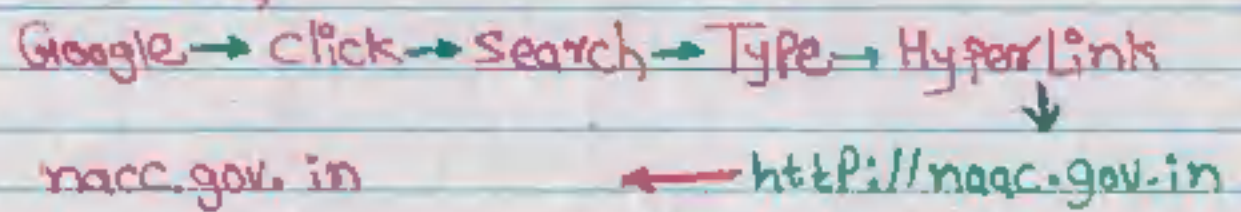
<http://naac.gov.in>

हायपरलिंकवर click करूनच ही Link मुका
विशेषतः webpage वर गेते. जी naac.gov.in/link
या ठिकाणी गेते.

हायपरलिंकी अक्षरे ठळक प्रदर्शन
लिहिलेली असते. आपण त्यातील माहिती अगदी
सहज वाचू शकतो.

ही website दृश्यिक दृष्ट्या
अत्यंत महत्त्वाची आहे. दृश्यिक दृष्ट्या उपयुक्त
आसल्यामुळे हायपरलिंकमध्याच naac चा समावेश
केलेला आहे हे आपल्याला दिसते.

सोप्यात,

Sign

वेबसाइटचे अद्यावत करण्याची वास्तवारिना:

“माणसाचे शिक्षण हे कधीच संपते
असे म्हणता येत नाही कारण शिक्षण ही अविरत
पणे चालणारी प्रक्रिया आहे.”

आप्रमाणेच मी निवडलेली nacc.gov.in/index.php/en
ही अत्यंत उपयुक्त अशा शवकासाची शैक्षणिक
वेबसाइट आहे. यातील माहिती ही वारंवार Update
केली जाते.

वेबसाइटवरून माहितीची सत्य- ता:

“विज्ञान ही नेहमी सत्याचाच
होता.”

या उक्तीप्रमाणे या वेबसाइट वरील
माहितीच्या सत्यतेला पुढाळाची गरज नाही कारण;
अस्कार ही साइट बघते.

यावर येणारा मजकुर, GR, Audio,
Vdeo, चित्रे, जाहिराती 100% सत्यच असतात.

Topic:

वेबसाइटवरिन् चित्रवल्यांची गुणवत्ता:-

Naac.gov.in/inter/inter/website

वर जाताच Homepage उघडते. ज्यात अनेक चित्रे, Video यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

★ स्पष्टता ⇒

दिलेल्या Video स्पष्ट आवायानुसंग आहेत. HD व्हिडिओ यांचा समावेश करण्यात आला आहे. चित्रे, Video पाहून माहितीची स्पष्टता होते.

★ स्पष्टता ⇒ समर्पकता ⇒

चित्रे, Video माहितीशी समर्पक आहेत. दोघांचा तंतोतंत ताळमेळ असलेला आहे.

★ दर्जा, Font, इत्यादी ⇒

Video चा दर्जा उत्कृष्ट आहे. Font वाचण्यायोग्य आहे आणि उलम रंगसंगती वापरलेली आहे.

Topic:

Page 15
Date

वेबसाइटची उपयुक्तता:-

१९९४ मध्ये दिसलोर येथे देशातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांच्या कामगिरीचे मुख्यमापन करण्यासाठी केनी गेली.

या अमितीच्या आवश्यक त्या घोषणा, सूचना यांविषयी माहिती मिळते.

त्याचबरोबर मार्गदर्शक तत्त्वे सुद्धा घ्यामध्ये समाविष्ट केलेली आहेत.

त्याचे ऑफीस, mail, फोन नंबर, कार्यालयाची कामकाजाची वेळ, सुट्टी यांच्या देखील समावेश केलेला आहे.

Topic:

वेबसाइटची परिणामकारकता

naac.gov.in/index.php/en/

या वेबसाइटला भेट दिव्यास त्यांच्या मुख्य उद्देश्य त्यांच्या नवीन घोरणे आणि मान्यताप्राप्त विद्यापीठ आणि कॉलेजेस यांची त्रुफूला शिख्या किरी आहे व ती कथा स्वभाषाची आहे याचे ज्ञान प्राप्त होणे.

त्यानंतर त्यांच्याच थाली **NAAC**

Documentary हा youtube video पाहण्याला

मिळते. त्याचबरोबर **NAAC Process video Tutorial**

पाहण्यास मिळते. या समितीला 25 वर्षे पूर्ण झालेली अशी ही परिपूर्ण आहे.

Topic

Page 1

Date

प्रस्तावना

EPC-3 या "प्राथमिकवर्तमान" Preparation of multimedia presentation" बनवायला सांगण्यात आला होता. यासाठी विषय निवडून PPT तयार करायची होती.

यासाठी "भूमिकापालन प्रतिमान" हा विषय निवडण्यात आला. भूमिकापालन अध्यापन प्रतिमान हे सामाजिक आंतरक्रिया प्रतिमाने या गटातील आहे. या प्रतिमानाचे उद्दागते जाई शेफल व ऊनी शेफल हे आहेत. दररोजच्या जीवनामध्ये आपणाय विविध प्रकारच्या भूमिकांमधून जावे लागते. मुक-यु व्यक्ती विविध प्रसंगी विविध भूमिकांत वावरू शकते. भूमिका म्हणजे व्यक्तीच्या अंगवळणी पडलेली वागण्याची मुक विविध प्रकारची रीत होय. भूमिकापालन हा अभिकल्पनेचा (simulation) मुक प्रकार आहे.

व्यक्तीला जीवनात आलेले अनुभव, भेटलेल्या व्यक्ती, त्या व्यक्तीच्या भूमिका ठरवितात. तसेच बालपणापासून झालेले संस्कारही व्यक्तीच्या भूमिकांवर परिणाम करतात.

Sign

मातोश्री गिरिजाबाई ढोबळे महिला शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालय, सोलापूर

माहिती संप्रेषण आणि तंत्रज्ञान (ICT)

विद्यार्थिनीचे नाव :-

सुषमा जाधव.

रोल नंबर :-

16

बी.एड प्रथम वर्ष

मार्गदर्शक :-

प्रा. शेख सर

प्राचार्य :-

डॉ. प्रा. नदाफ मॅडम

अनुक्रमणिका

1. प्रस्तावना
2. भूमिकापालन व्याख्या
3. वैशिष्ट्ये
4. हेतू
5. प्रतिमानाचे घटक
6. शैक्षणिक व पोषक फायदे
7. शिक्षकाची भूमिका.
8. आभार

प्रस्तावना :- भूमिकापालन अध्यापन प्रतिमान हे सामाजिक आंतरक्रिया प्रतिमाने या गटातील आहे. या प्रतिमानाचे जून्यात जॉर्जगेवस्त ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ दररोजच्या जीवनात आपनास विविध प्रकारच्या भूमिकेमधून जावे लागते. एकच व्यक्ती विविध ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ शकते. भूमिकापालनामध्ये व्यक्ती इतरांच्या भूमिका सादर करतात.

भूमिकापालन व्याख्या :-

भूमिकापालन हा अभिरुपतेचा प्रकार आहे. येथे भूमिका सादर करणाऱ्या व्यक्तीमधील आंतरक्रिया महत्त्वाच्या असतात. भूमिकापालनासाठी कोणत्याही प्रकारचे नियम असतात. अथवा कोणत्याही प्रकारची स्पर्धा येथे अपे

वैशिष्ट्ये

- १) भूमिकापालनामध्ये जिवाशी निगडीत अशी एक समस्या घेऊन तिच्यावर आधारित प्रसंग सादर केला जातो.
- २) विद्यार्थी इतरांच्या भूमिका काही काळापूरत्या स्विकारतो.
- ३) भूमिकापालन हा अभिरूपतेचा प्रकार आहे.

भूमिकापालनाचे हेतू:-

विद्यार्थ्यांना इतरांच्या पाहण्याची सवय

विद्यार्थ्यांच्या भावना

स्वतः ला ठेवून भूमिकेमध्ये प्रसंगाकडे इतरांच्या भावना, इतरांच्या अडचणी विद्यार्थ्यांच्या भावना दृष्टिकोण घेता योग्य दिशा देणे.

भूमिकापालन प्रतिमानाचे

घटक :-

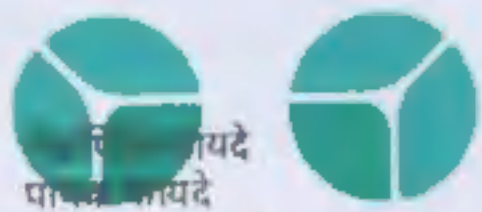
अ) उद्देशबिंदू

ब) संरचना

क) सामाजिक प्रणाली

ड) प्रतिक्रियेची तत्वे

पुणे जिल्हा
पाठ्यक्रमायदे

भूमिकापालन प्रतिमाने :-

- # व्यक्तीगत मूल्ये आणि कर्तव्यांचे विश्लेषण
- # दुसऱ्यांचे अनुभव अनुकरण
- # सामाजिक समस्या आणि समाजाच्या विषयी वस्तू

समस्यां स्थितीचे स्रोत

भूमिकापालनासाठी खालील विषयाशी संबंधित समस्या निवडता येतात.

1. सामाजिक समस्या
2. भावनेशी संबंधित
३. समुदाय समस्या
4. विकास अवस्थांशी निगडीत समस्या.

शिक्षकाची भूमिका :-
 भूमिकापालनप्रतिमानाचा वापर केल्याने
 विद्यार्थ्यांचा नैतिक, भावनिक व सामाजिक
 विकास होण्यास मदत होते.
 विद्यार्थ्यांचा सहभाग महत्वाचा आहे.

विद्यार्थी भूमिका

- 1) भूमिकापालनामध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग महत्त्वाचा आहे.
- 2) भूमिकापालन यशस्वी करण्यासाठी शिक्षक व विद्यार्थिनी उत्साही असावेत.

निष्कर्ष

- * भूमिकांपालनामध्ये एखादा प्रसंग, समस्या किंवा चर्चा यामध्ये विद्यार्थी स्वतः सहभाग असतात.
- * स्व सहभागामुळे मुले उत्साहाने सहभागी असतात.
- * विविध भूमिका विद्यार्थ्यांनी अनुभवतात.

Thank you

Handwritten text on a small white card with a scalloped edge, placed on the teal path. The text is partially legible and includes a small drawing of a triangle.

२२ मुक्त
शैक्षणिक
स्रोत

[OER]

Topic :

Page 2

Date

प्रस्तावना

हे मुक्त शैक्षणिक संसाधने (OER), हे शिक्षणे, शिक्षणे आणि संशोधन साहित्य हेतुपुरस्कार तयार केले जाते आणि अंतिम वापर कक्षाच्या मालकीसाठी, आभाषिक करण्यासाठी आणि बहुतेक प्रकरणांमध्ये, सुधारित करण्यासाठी विनामूल्य परवाना दिले जाते.

हे अध्यापनातील सर्वोत्तम पद्धती लागू करून प्रवेशयोग्यतेतील अडथळे कमी करण्यासाठी आणि स्थानिक अद्वितीय संदर्भासाठी अनुकूल करण्यासाठी डिझाइन केलेले आहेत.

सुलभ शैक्षणिक संसाधनांचा विकास आणि बाहिरात अनेकदा पर्यायी किंवा वाढित शैक्षणिक प्रतिमान प्रदान करण्याच्या इच्छेने प्रेरित होते.

Sign: _____

मुक्त शैक्षणिक स्रोतांचा शोध

म्हणजेच, याचा अर्थ असा, होतो की मुक्त शैक्षणिक स्रोत सामान्यतः वेबसाइटवर उपलब्ध उपलब्ध असतात. म्हणून कोणीही मुक्त शैक्षणिक संसाधने शोधण्यासाठी कोणतेही शोध इंजिन [जसे की गूगल, बिंग, याहू, डकडक गो, सीसी सच इ.] वापरू शकतो कारण वेब वर्ड वर्ड वेब [www] हे विशाल शैक्षणिक स्रोत आणि सामग्री पुरतात.

यामुळे OER च्या मदतीने अभ्यासक्रम ठरवणे सोपे झाले आहे. शिवाय जगातील जवळ जवळ [86.6%] शिक्षक यावर कार्यरत आहेत आणि विद्यार्थी त्याचा लाभ घेत आहेत.

मुक्त शैक्षणिक स्रोतांचा शोध

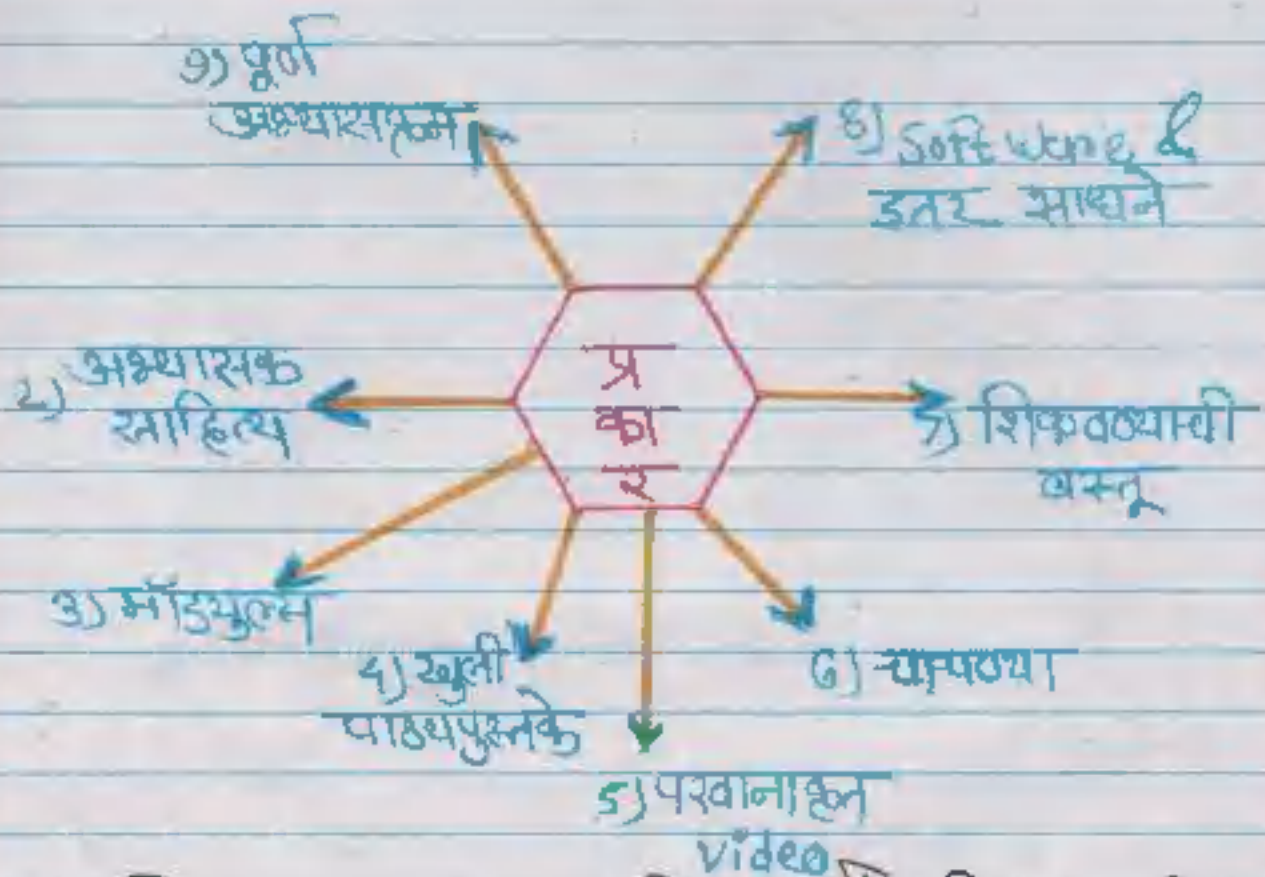
म्हणजेच, याचा अर्थ असा होतो की मुक्त शैक्षणिक स्रोत सामान्यतः वेबसाइटवर उपलब्ध उपलब्ध असतात. म्हणून कोणीही मुक्त शैक्षणिक संसाधने वाचण्यासाठी कोणतेही शोध इंजिन [जसे की गूगल, बिंग, याहू, डकडक गो, सीसी सच इ.] वापरू शकतो कारण वेब वाईड वेब [www] हे विशाल शैक्षणिक स्रोत आणि सामग्री पुरतात.

यामुळे OER च्या मदतीने अभ्यासक्रम ठरवणे सोपे झाले आहे. शिवाय जगातील जवळ जवळ [86.6%] शिक्षक यावर कार्यरत आहेत आणि विद्यार्थी त्याचा लाभ घेत आहेत.

OER चे प्रकार

जवळ - जवळ या प्रकारामध्ये 8 (आठ) विभाग घडतात ते खालीलप्रमाणे -

- पूर्ण अभ्यासक्रम यात विद्यार्थ्यांसाठी Cost of free असतो. त्याचे मूल्य त्यांना द्यावे लागत नाही.
- उदा. म.म., NCERT सारख्या ज. संस्था
- विद्यार्थ्यांना, गरजूंना अभ्यासाठी लागणारे साहित्य

Page 5

Date

Topic:

मुफ्तपणे पुरवले जाते.

उदा. - मुखादी Library वगैरे इ.
→ मॉड्युल्स बनवून प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष पणे
आनंदाने केले जाते.

उदा. - NCERT मोफत पाठ्यपुस्तके बालकांना
पुरवली जाते.

→ भाव्य दाखवलेली video, चित्रे, ऑनलाइन रिप्लाय
check करून शाहानिशा करून मगच अध्यापनासाठी
उपलब्ध होतात.

→ स्वयं अध्यापनासाठी online चॅटिंग वगैरे शिक्षक
किंवा ~~उद्योग~~ वर ट्विटर upload करतात.

उदा. online link वरून test वगैरे इ.

→ कोणतीही गोष्ट शिकवण्यापूर्वी त्याची विश्वस-
नीयता, वस्तुनिष्ठता तपासली जाते

उदा. - APP, website launch करणे वगैरे.

→ आपण आपले अध्यापन साहित्य मुखादया
upload करत शकतो विद्यार्थ्यांच्या उपयोगिता
हा मुख्य उद्देश्य

उदा. - Aakash, BYJU App वगैरे इत्यादी.

Sign: